C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.4r-1307/24 Judecătoria Edineț sediul Central
/4-24104164-03-4r-18122024/ Judecător: Ghenadie Bîrsan

D E C I Z I E
în numele Legii

25 februarie 2025 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord

În componență:
Președintele completului, judecător Ion Talpa
Judecători Ecaterina Arseni și Oxana Mironov

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de către contravenienta **Dogotari Silvia** împotriva hotărârii judecătoriei Edineț Sediul Central din 27.11.2024, prin care a fost respinsă contestația lui Dogotari Silvia împotriva Deciziei asupra cauzei contravenționale cu seria/nr. DAC01 041869 din 12.07.2024, întocmită de către agentul constatator din cadrul IP Edineţ, Lesnic Natalia, ca fiind depusă peste termenul prevăzut de lege.

După expunerea esenței cauzei, ținând cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Nord, -

C O N S T A T Ă:

La data de 17.09.2024, Dogotari Silvia a depus contestație împotriva Deciziei asupra cauzei contravenționale cu seria/nr.DAC01 041869 din 12.07.2024, întocmită de către agentul constatator din cadrul IP Edineţ, Lesnic Natalia.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț sediul Central din 27.11.2024, cerința lui Dogotari Silvia privind repunerea în termenul de contestare Deciziei asupra cauzei contravenționale cu seria/nr. DAC01 041869 din 12.07.2024, întocmită de către agentul constatator din cadrul IP Edineţ, Lesnic Natalia, a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a respins ca depusă tardivă contestația lui Dogotari Silvia împotriva Deciziei asupra cauzei contravenționale cu seria/nr. DAC01 041869 din 12.07.2024, întocmită de către agentul constatator din cadrul IP Edineţ, Lesnic Natalia.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, aceasta a fost contestată cu recurs de către contravenienta Dogotari Silvia, prin care a solicitat admiterea acestuia, iar termenul de depunere a recursului a fi considerat ca termen legal. Casarea hotărârii instanței de fond, repunerea în termen a contestației, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, din motivul judecării cauzei în lipsa citării legale a unei părți și îngrădirea dreptului la apărare.

În motivarea recursului indică faptul că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fiind încălcate normele de drept material manifestate prin neluarea în considerare a prescripțiilor imperative ale legislației care reglementează procedura documentării faptei contravenționale, precum și normele de drept procedural în procesul examinării acestei cauze contravenționale de către instanța de judecată. În acest caz nu au fost întrunite elementele constitutive ale contravenției, precum și că în acest caz există o cauză de înlăturare a răspunderii contravenționale. Cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părți, fiind lipsită de dreptul la apărare.

Arată că, prezenta cauză contravențională a fost pornită la 12.07.2024 de către agentul constatator Lesnic Natalia, subofițer superior al SP, reprezentând IP Edineţ, în baza art.238 alin.(2) Cod contravențional. Conform materialelor cauzei contravenționale la data de 12.07.2024, aproximativ ora 09.18, în or.Edineţ, str. Independenței, agentul constatator fără a invoca d-ei Dogotari Silvia, prevederile cărui punct din RCR au fost încălcate, a incriminat lui Dogotari Silvia comiterea contravenției prevăzute de art.238 alin.(2) Cod contravențional.

Totodată, prin decizia agentului constatator fiind aplicată contravenientei sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 18 unități convenționale, ceea ce echivalează cu suma de 900 lei și 0 puncte de penalizare.

La data de 22.07.2024, Dogotari Silvia a depus o contestație împotriva deciziei asupra cauzei contravenționale, motivând încălcarea din partea agentului constatator a procedurii de documentare, prevăzute de Capitolul VI, „Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției", art.451, indice și art.451 indice 2.

A mai indicat că la data de 29.08.2024, prin încheierea judecătorului Judecătoriei Edineţ, sediul Central, contestația a fost scoasă de pe rol și restituită lui Dogotari Silvia, din motivul neachitării taxei de timbru.

Totodată, instanța a explicat că restituirea contestației nu exclude posibilitatea depunerii repetate a acesteia. De îndată, ce Dogotari Silvia a aflat despre aceasta, a achitat taxa de timbru și la data de 03.09.2024, a înaintat din nou contestația cu solicitarea de a fi repusă în termen și examinată conform procedurii.

Astfel, susține că la data de 27.11.2024 în rezultatul judecării cauzei contravenționale în lipsa contestatarei Dogotari Silvia, fără citarea ei legală, judecătoria Edineţ, sediul Central a respins contestația depusă de către Dogotari

Silvia, și cerința de a fi repusă în termen, ca fiind neîntemeiat. Deci, Dogotari Silvia necunoscând despre locul și timpul examinării contestației, în consecință nu și-a putut exercita dreptul la apărare.

Prin aceasta, susține că instanța de fond a examinat cauza contravențională luând o poziție unilaterală, în favoarea agentului constatator, ignorând prevederile art.382 CCo, care stipulează că citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poștă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar acesta a refuzat să o primească.

Conchide că un rol deosebit, în examinarea cazului în instanța de judecată, îl are prezența părților, or în cazul dat, semnatara contestației Dogotari Silvia a fost lipsită de dreptul participării la procesul de judecată, de dreptul la apărare prin prezentare de probe. Această cerință, a servit ca temei, de a ataca cu recurs hotărârea judecătoriei Edineţ, sediul Central, deoarece conform Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova «Privind aplicarea normelor codului de procedură civilă la judecarea pricinilor în prima instanță», nr.24 din 12.12.2005. Buletinul CSJ a RM, 2006, nr.8, pag.9 modificată de: Hotărârea Plenumului CSJ a RM nr.10 din 22.12.2008.

La fel, arată că conform art.466 alin.(l) lit.c) Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept și în cazul când cauza a fost judecata fără citarea legală a unei părți.

Astfel, contravenienta Dogotari Silvia nu a cunoscut despre data, locul și ora examinării cauzei inițiate la contestația sa, astfel examinarea cauzei în lipsa acesteia a dus la lezarea drepturilor și intereselor acesteia, lipsind-o de dreptul la apărare.

La caz, este necesar de menționat, că Dogotari Silvia, participă pe un caz de judecată, într-un proces civil, care se examinează, tot de către judecătorul Bîrsan Ghenadie.

Astfel, susține că la data de 17.10.2024, dată la care a avut loc o nouă ședință pe cauza civilă, la care a participat și Dogotari Silvia, ultima a informat verbal, atât pe judecătorul Bîrsan Ghenadie, cât și grefiera, că toate citațiile pe numele lui Dogotari Silvia, despre data, locul, ora ședințelor de judecată, să fie adresate pe adresa e-mail, care este cunoscută instanței, sau alte rețele telefonice, deoarece Dogotari Silvia rar se află la domiciliul din or.Edineţ și nu poate recepționa la timp corespondența.

Deci, instanța nu a întreprins și nu a epuizat toate acțiunile legale, pentru citarea lui Dogotari Silvia în modul corespunzător, prin ce a fost lipsită de dreptul la apărare.

La fel, din acest motiv, Dogotari Silvia nu a putut cunoaște și despre încheierea de restituire a contestației depuse, și nici despre termenul acordat pentru plata taxei de timbru.

În pofida oricărui fapt, instanța de fond nu a întreprins măsuri necesare pentru respectarea procedurii legale de citare, or, datele din materialele cauzei contravenționale nu au fost suficiente pentru examinarea cauzei în fond.

Astfel în contextual în care instanța nu a respectat procedura de citare a contravenientului dat fiindcă nu a fost citată legal, nu a participat la examinarea cauzei, deci recursul este întemeiat și urmează să fie admis.

În continuare, principiul garantării dreptului la apărare este de ordin constituțional, fiind consacrat prin art.26 a Constituției și depășește interesul părților întrucât respectarea sa tinde la aflarea adevărului, încălcarea lui atrăgând casarea hotărârii.

Susține că contestația a fost depusă în termen legal de 15 zile, însă tergiversarea a avut loc din cauza că oricare cetățean, care depune contestație, nu are de unde să cunoască care instanță de judecată va examina contestația și nu cunoaște pe contul cărei instanțe să transfere taxa de timbru. Acest lucru se află doar când cetățeanul primește citație.

Astfel, consideră că cerința de repunere în termen, a fost una legală și întemeiată, bazată pe fapte. Deoarece Dogotari Silvia nu a recepționat nici o citație, fapt confirmat prin adeverința poștală, anexată la materialele dosarului, ca nereclamat, nu a putut cunoaște despre data, locul și ora ședinței de judecată, cu atât mai mult că informase pe judecător și grefier despre lipsa de la domiciliu și modul de înștiințare. Alte căi de citare, instanța de fond nu a întreprins, prin ce a lipsit contravenienta de apărare.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007*) sau Ozturkîmpotriva Germaniei (din 21 februarie 1994).

În aceste circumstanțe, instanța de fond nejustificat a dispus examinarea cauzei în lipsa contravenientei.

Or, indică că conform art. 455 din Codul contravențional, ședința de judecare a cauzei contravenționale are loc cu citarea părților, în modul prevăzut de prezentul cod.

Astfel, instanța nu putea să rețină, în lipsa persoanei, prin ce nu i s-a oferit posibilitatea lui Dogotari Silvia să își susțină poziția, să prezinte probe, fiind atins dreptul la apărare.

În final, consideră că eroarea admisă de către instanța de fond, nu poate fi corectată în prezenta procedură, împrejurare ce impune soluția privind casarea hotărârii, cu trimiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de fond.

Procedura înștiințării legale a fost executată.

Conform prevederilor **art.471 alin.(1) Cod Contravențional**, (*1) Recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Verificând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii în vigoare, Colegiul penal constată că recursul declarat urmează a fi respins ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond ca legală, reieșind din următoarele considerente.

În argumentarea soluției adoptate, Colegiul penal menționează că instanța de fond a examinat contestația depusă de către Dogotari Silvia împotriva Deciziei asupra cauzei contravenționale cu seria/nr.DAC01 041869 din 12.07.2024, întocmit de către agentul constatator din cadrul IP Edineț, Lesnic Natalia, în ordinea stabilită, cu respectarea normelor procesuale, a verificat circumstanțele cauzei prin prisma art. 448 Cod contravențional, corect ajungând la concluzia privind necesitatea respingerii contestației, ca fiind depusă cu depășirea termenului de atac.

Instanța de recurs menționează prevederile **art.448 alin.(1), (2) Cod contravențional,** *care stipulează că, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sânt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sânt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447[1] alin.(8).* ***(2)*** *În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația*.

După cum denotă actele cauzei contravenționale, procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art.238 alin.(2) Cod contravențional a fost întocmit la data de 12.07.2024 în privința lui Dogotari Silvia.

Din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție nr. DAC01 041869 din 12.07.2024, se atestă că acesta a fost întocmit în prezența lui Dogotari Silvia,

ultima semnând în procesul-verbal la toate rubricile, fără a invoca careva obiecții, însă nu este de acord cu acesta.

Ca urmare, cu derogare de la prevederile normei menționate supra, contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei agentului constatator a fost depusă de către Dogotari Silvia la Inspectoratul de Poliție Edineț la data de 04.09.2024, fapt confirmat prin ștampila de intrare(f.d.2-9), adică peste termenul de 15 zile, de la data când a aflat despre decizia emisă.

În acest sens, Colegiul reține că din materialele cauzei și anume din originalul Deciziei asupra cauzei contravenționale din 12.07.2024 rezultă că, aceasta a fost, întocmită în prezența lui Dogotari Silvia, care a luat cunoștință de actul contestat, fapt confirmat prin semnătura lui Dogotari Silvia în decizia dată.

Prin urmare se reține faptul că la data de 12.07.2024 Dogotari Silvia a aflat despre decizia contestată și decizia luată pe cazul dat.

Astfel este de menționat faptul că, pentru Dogotari Silvia termenul de 15 zile prevăzut de art.448 Cod contravențional de contestare a Deciziei asupra cauzei contravenționale din 12.07.2024, având în vedere faptul că aceasta a fost încheiată în prezența contravenientei, a început să curgă la 12 iulie 2024 și urma să expire la 27 iulie 2024.

Referitor la faptul repunerii în termen a contestației, contravenienta Dogotari Silvia a menționat faptul că: „Deoarece decizia de sancționare a agentului constatator a fost luată la data de 12.07.2024 și contestația depusă prin poștă la data de 22.07.2024,consideră că termenul de depunere a contestației a fost respectat. La data de 03.09.2024, în mod absolut întâmplător, din dorința de a afla despre rezultatul examinării contestației depuse, ea a aflat de pe pagina judecătoriei Edineţ, despre încheierea judecătorului E.Pşeniţa, din data de 29.08.2024, care a examinat contestația în cauză, prin care sa restituit contestația, din motivul neachitării taxei de timbru, în sumă de 200 lei”.

Potrivit încheierii judecătoriei din 29.08.2024, s-a constatat că la data de 09.08.2024 judecătorul E.Pşeniţa a acordat termen suplimentar pentru achitarea taxei de timbru, însă Dogotari Silvia nu a cunoscut despre aceasta, deoarece prin poștă nu a recepționat nimic și pe pagina judecătoriei nu a fost publicată nici o informație cu privire la data și ora examinării contestației, adică data de 09.08.2024”, însă fără a prezenta instanței careva probe concludente și pertinente ce ar dovedi cele indicate, precum și faptul că, ea, inițial s-a adresat cu o contestație la data de 22.07.2024.

Astfel, Dogotari Silvia, abia la data de 04.09.2024 s-a adresat la IP Edineț cu o contestație împotriva Deciziei asupra cauzei contravenționale cu seria/nr. DAC01 041869 din 12.07.2024, întocmită de către agentul constatator din cadrul IP Edineţ, Lesnic Natalia, parvenită în instanța de judecată la data de 17.09.2024 (f.d.1).

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal consideră că instanța de fond corect a respins solicitarea lui Dogotari Silvia privind repunerea în termenul de depunere a contestației sale, întrucât, nu au fost invocate motive justificative, care ar proba motivul temeinic de omitere a termenului de depunere a contestației, or, Dogotari Silvia a fost prezentă la întocmirea procesului-verbal și decizia luată pe caz.

Reieșind din cele menționate, Colegiul conchide, că contestația lui Dogotari Silvia, a fost depusă cu încălcarea prevederilor art. 448 Cod contravențional, adică nefiind respectat termenul de atac de 15 zile, iar ultimul nu a indicat careva motive întemeiate și probate ce ar genera repunerea în termen.

Din aceste considerente, Colegiul penal găsește necesar a constata ca fiind declarative alte invocări aduse instanței de către recurent, întru susținerea recursului, iar respingerea contestației ca fiind tardivă, nu implică examinarea fondului cauzei, fapt pentru care instanța corect s-a limitat doar la expunerea asupra motivelor pentru care a adoptat o atare soluție.

Ca urmare, fiind o normă imperativă a legii procesual contravenționale, dispozițiile art.448 alin. (1), (2) Cod contravențional stabilesc cu strictețe termenul de contestație a deciziilor organului extrajudiciar, nerespectarea cărui în sensul art. 230 Cod de procedură penală, aplicat cazului din speță, impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Colegiul penal va reține și jurisprudența CtEDO, care a subliniat importanța termenelor pentru certitudinea juridică, în contextul dreptului la un proces echitabil. Aici ține de menționat, că în cauza Van Harm vs Germania din 11.09.2007, CtEDO a notat, că recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea recursului, iar în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 03.04.2008, Curtea a stabilit, că termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac, poate fi reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care par a fi foarte convingătoare.

În acest context, instanța de recurs menționează că, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, și numai în temeiurile prevăzute de art. 466 Cod contravențional, concluzionându-se lipsa temeiului legal, prevăzut de norma menționată, motiv pentru care respinge ca nefondat recursul declarat de Dogotari Silvia, împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Central din 27 noiembrie 2024, prin care a fost respinsă contestația lui Dogotari Silvia împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 12.07.2024 și deciziei agentului constatator, ca fiind depusă peste termenul prevăzut de lege, cu menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

În baza celor expuse supra și în conformitate cu art. 473 alin. (1) p. 1 lit. c) Cod contravențional RM, Colegiul penal al Curții de Apel Nord,-

D E C I D E:

Recursul declarat de către contravenienta **Dogotari Silvia** împotriva hotărârii judecătoriei Edineț Sediul Central din 27.11.2024, se respinge ca nefondat, hotărâre care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător Judecători